

Priopćenje za medije Luxembourg, 18. studenoga 2016.

Novi sustav za nadzor banaka u EU-u: početak je dobar, ali i dalje je potrebno riješiti važna pitanja, navode revizori EU-a

Europska središnja banka (ESB) u kratkom je roku uspješno uspostavila jedinstveni nadzorni mehanizam (SSM) i osigurala potrebno osoblje, stoji u novom izvješću Europskog revizorskog suda. Uspostavom SSM-a ESB je preuzeo dužnost izravnog nadzora otprilike 120 najvažnijih bankarskih grupa u europodručju. Međutim, ESB se za jamčenje „potpunog i učinkovitog nadzora” kako je propisan zakonodavstvom EU-a u prevelikoj mjeri oslanja na nacionalna nadležna tijela.

Jedinstveni nadzorni mehanizam uspostavljen je 2014. godine, a osmišljen je da preuzme veliki dio aktivnosti koje su prethodno provodila nacionalna tijela za nadzor banaka. ESB je nadležno tijelo za SSM, no u taj su mehanizam u velikoj mjeri uključene i države članice koje u njemu sudjeluju.

Riječ je o prvoj reviziji kojom je Sud provjerio operativnu učinkovitost ESB-a u pogledu SSM-a, a rezultati revizije su mješoviti, ističu revizori. Utvrdili su da ESB pri uspostavi SSM-a nije dovoljno detaljno analizirao potrebe za osobljem te da je trenutačni broj osoblja nedovoljan.

Iako je Uredbom o SSM-u određeno da je ESB nadležan za izravan nadzor velikih bankarskih grupa, osoblje ESB-a predvodilo je samo 12 % nadzornih posjeta tim bankama te su, cjelokupno gledajući, timovi za neposredni nadzor najvećim dijelom bili popunjeni osobljem iz nacionalnih nadležnih tijela (92 %). Slično tome, nadzor bonitetnom analizom u velikoj mjeri ovisi o osoblju koje imenuju tijela država članica, dok ESB u praksi nema mnogo utjecaja na sastav i vještine članova zajedničkih timova za nadzor bonitetnom analizom.

Revizori su također utvrdili da ESB nema cjeloviti sustav za evaluaciju osoblja zajedničkih nadzornih timova iz nacionalnih tijela za nadzor, kao ni odgovarajuću bazu podataka s informacijama o vještinama kako bi se zajamčila djelotvornost timova za neposredni nadzor i timova za nadzor bonitetnom analizom. Ističu da, unatoč tome što se u Uredbi o SSM-u navodi da bi se monetarne i nadzorne zadaće trebale obavljati potpuno odvojeno, ESB smatra da to ipak znači da smiju upotrebljavati određene zajedničke službe. Revizori ističu da se time ostvaruju uštede resursa, ali i da je potrebno riješiti pitanje rizika od mogućih sukoba interesa u nekim područjima.

Revizori su izrazili zabrinutost jer im tijekom ove revizije nije omogućen pristup brojnim dokumentima. **Neven Mates, član Suda zadužen za ovo izvješće, osvrnuo se sljedećim riječima** na revizijski proces: „Svoj zadatak mogli smo obaviti tek djelomično jer nam ESB nije pružio dovoljno informacija da bismo u cijelosti mogli procijeniti operativnu učinkovitost njegova upravljanja u pogledu nadzorne funkcije. ESB nije bio spreman predočiti brojne dokumente koje smo smatrali potrebnima za provedbu ove revizije tvrdeći da oni nisu povezani s operativnom učinkovitošću njegova upravljanja. Sud

Svrha je ovog priopćenja za medije prenijeti glavne poruke tematskog izvješća koje je usvojio Europski revizorski sud.

Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – glasnogovornik

T: (+352) 4398 47063 M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – službenik za odnose s medijima

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

trenutačno razmatra mogućnosti kojima raspolaže u pogledu pristupa dokumentima koje smatra potrebnima za reviziju operativne učinkovitosti upravljanja ESB-a.”

Na temelju nalaza revizije revizori su ESB-u preporučili da poduzme sljedeće glavne radnje:

- neposredni nadzor: potrebno je osjetno pojačati prisutnost ESB-a u neposrednom nadzoru
- nadzor bonitetnom analizom: ESB bi trebao osigurati primjeren broj zaposlenika s primjerenim vještinama i poboljšati svoje alate za utvrđivanje vještina i raspoređivanje osoblja
- odgovornost: ESB bi trebao pružiti dokumente zatražene radi obavljanja revizije i izraditi okvir za uspješnost nadzora
- upravljačka struktura: potrebno je pojednostavniti donošenje odluka i ispitati rizike povezane s korištenjem zajedničkih službi.

ESB je u cijelosti prihvatio te preporuke uz jednu iznimku koja se odnosi na zajedničke službe i utjecaj članova nadzornog odbora SSM-a na proračun ESB-a za nadzorne aktivnosti. Stajalište je ESB-a da nadzorni odbor ne kontrolira proračun i ljudske resurse nadzorne funkcije jer nije riječ o tijelu ESB-a nadležnom za odlučivanje, nego samo još jednom tijelu dodanom institucijskoj strukturi ESB-a na osnovi Uredbe o SSM-u.

Napomena za urednike

Globalna financijska kriza 2008. godine uzrokovala je ozbiljne poteškoće u mnogim europskim gospodarstvima. Također je posredno utjecala na bankarski sektor u kojem su se mnoge kreditne institucije, nakon višegodišnjeg razdoblja deregulacije i povećanog preuzimanja rizika bile prisiljene obratiti državi za financijsku potporu. Kako bi se prekinuo „začarani krug” prekomjernog preuzimanja rizika i državnih sanacija, u potrazi za trajnim rješenjem u europodručju čelnici EU-a 2012. godine službeno su najavili zajedničko uređenje poslovanja banaka u obliku europske bankovne unije.

Odlučeno je da će se bankovna unija temeljiti na centraliziranom nadzoru banaka u europodručju, mehanizmu kojim se jamči da će se likvidacija posrnutih banaka provesti uz minimalne troškove za porezne obveznike i gospodarstvo, te na usklađenom sustavu osiguranja depozita. Prvi korak, centralizirani nadzor, sastojao se od uspostave SSM-a 2014. godine, koji je osmišljen da preuzme veliki dio nadzornih aktivnosti koje su prethodno provodila nacionalna tijela. Europska središnja banka nadležno je tijelo za SSM, no u taj su mehanizam u velikoj mjeri uključena i nacionalna nadzorna tijela, odnosno nacionalna nadležna tijela u državama članicama.

Tematsko izvješće br. 29/2016: „Jedinstveni nadzorni mehanizam – dobar početak, ali potrebna su daljnja poboljšanja” dostupno je na 23 jezika EU-a.